No. 106. DINGSDAG 8 SEPTEMBER. 1863.

VEERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT, geschiedt op **Dingsdag**, **Donderdag** en **Zaturdag**. De prijs is per DRIE MAANDEN te ASSEN **f 2.30**, buiten ASSEN franco per post **f 2.45**. — De prijs der ADVERTENTIEN is van een tot vijf regels **f 1.00**, en voor elken regel meer **f „15**, behalve **f „35** zegelregt. Groote regels naar plaatsruimte.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie Drenthe,
Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door Heeren Gedeputeerde Staten van dit Gewest, bij besluit van den 27 Augustus l.l., no. 7, is bepaald:

a. dat de Groote Jagt in deze Provincie zal worden geopend op Woensdag den zestienden September aanstaande, des morgens met zonsopgang;

b. dat de Korte Jagt op alle werkdagen, de Lange Jagt daarentegen alleen op Maandag, Woensdag en Zaturdag van iedere week, zal mogen worden uitgeoefend, en

c. dat overigens geene andere beperking voor het jagtbedrijf zal bestaan, dan ten aanzien van het getal te schieten of te vangen hazen, zullende door één jager op één dag slechts vijf en bij Klop- of Drijfjagten door alle jagers te zamen slechts twintig hazen mogen worden geschoten of gevangen.

Assen den 1 September 1863.

Voor den Commissaris des Konings voorn., afwezig,
Het Lid van Gedeputeerde Staten,
H. H. A. SLUIS.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Keizer *Alexander* geeft aan zijne Volkeren eene constitutie, dat is een compleet stel wetten en instellingen, zooals de geest des tijds dat thans eischt.

Toen hierover te St. Petersburg gemompeld werd, voegden wèl onderrigtte lieden er bij, dat de Senaat zou bestaan uit 450, de Wetgevende Vergadering uit 500 á 600 leden, en zette een ander zich voor zijn lessenaar, om op te geven, hoeveel leden behoorden tot de regter- en tot de linkerzijde en hoe sterk de »bergpartij" was. Hij werd in die drukte gestoord door een telegram uit de Russische hoofdstad, die meldde: »Keizer *Alexander* heeft het *plan* om eene constitutie te doen zamenstellen, en zal als...."

Die tijding heeft de eerste drift een weinig tot bedaren gebragt.

Het vertrek van Grootvorst *Constantijn* uit Warschau, staat — zegt men — in verband met nieuwe, krachtige maatregelen tot fnuiking van den opstand. *Murawieff*, gewezen Gouverneur van Siberie, zou als militair Gouverneur te Warschau optreden. 't Is een zeer kundig en beschaafd man, maar tevens van een hoogst vast karakter.

Intusschen telegrafeert men uit Warschau, 4 jl., dat de Grootvorst aldaar weder was aangekomen.

Misschien, om »de boel« te pakken.

Ongeveer zeven duizend Parijsche werklieden hebben door den heer *Bidal* hun adres ten gunste der Polen, aan Zr. Ms. secretaris den heer *Mocquard* doen ter hand stellen en bij monde van dezen dit antwoord ontvangen: »Mijnheer! ik heb den Keizer de door 6467 werklieden onderteekende petitie toegezonden en verzoek u, dit aan de afgevaardigden, die met u den brief van 15 Augustus hebben onderteekend, mede te deelen. Wees overtuigd van mijne volkomene hoogachting.«

Als dit antwoord was gehoord door een echte Parijsche straatjongen, zou hij tegen mijnheer *Bidal* misschien den duim op het topje van zijn neus gebragt en de hand hebben uitgestrekt als een waaijer, zooveel beteekenende als: »wel bekomme 'tje!«

Keizer *Frans Jozeff* zond, toen het Vorstencongres zijne laatste zitting gehouden had, een adjudant met het verslag der gehouden beraadslagingen naar den Koning van Pruissen, alsmede met het schriftelijk verzoek der Vorsten, om zich toch niet te onttrekken aan het groote hervormingswerk.

Z. M. antwoordde, dat hij niets nieuws over de zaak had te zeggen.

Men verzekert, dat in October a.s. te Weenen een tweede Congres zal worden gehouden en dan Pruissen, met de 6 tegen gestemd hebbende Potentaten, eene afgescheidene politieke gemeente zullen uitmaken.

De Koning van Pruissen heeft de deur van het Huis der Afgevaardigden gesloten en zal die weder openen voor Volksvertegenwoordigers met een nieuw mandaat van de kiezers.

Von Bismarck gelooft, dat de comedie te Frankfort de namen van andere mannen uit de stembus zal doen komen, maar zou hij zich ook vergissen?

De liberale partij denkt over het Vorstencongres eenstemmig met *von Bismarck*, maar om dat te verkondigen, heeft zij dien Staatsman niet noodig.

De blinde Koning van Hannover is op dit oogenblik te Brussel, waar hij, zegt zeker Belgisch blad, 't een en ander heeft *bezigtigd*.

Z. M. gaat vervolgens naar Engeland.

Niemand weet wat Z. M. in 't schild voert of—wordt er door niemand naar gevraagd?

Koningin *Isabella* van Spanje — de telegraaf denkt er niet om of wij ook konden schrikken — is gered uit den hopeloozen toestand waarin zij onlangs verkeerde. Hare Majesteit had een gezwel in de ingewanden, maar een chirurgijn nam het weg en werd ridder van het gulden vlies.

Garribaldi plukt thans appels en peeren, terwijl zijne dochter snij- en slaboonen inlegt.

Hij leest alleen gratis-exemplaren van dagbladen, hem toegezonden, en wil den winter heel bedaard doorbrengen.

Te Napels is de dag, waarop de ex-dictator daar zijn intogt deed, tot een openbaren feestdag verklaard.

Hij lachte eventjes, toen hij daarvan 't berigt ontving.

De Oostenrijksche Aartshertog *Maximiliaan* zal de Mexicaansche Keizerskroon wèl aannemen en heeft te Brussel reeds de staatsiekoets besteld, waarmede hij zijn intogt wil doen.

Uit N.-Amerika is het belangrijkst nieuws: het bombardement van Charleston en algemeen vredesgemompel.

Lee en *Meade* behandelen elkanderen op eerbiedigen afstand, steeds zeer attent.

De groote geld- en koopstad (New-York) heeft thans een garnizoen van 30,000 man en weinig handel.

Dit bevalt alleen aan de bakkers en herbergiers.

De heer *Seward*, de staatssecretaris der Unie, heeft in eene circulaire aan de Amerikaansche consuls in Europa van 12 Augustus jl. op nieuw getracht de onjuistheid aan te toonen van de wijd verbreide meening, dat de pogingen van het Amerikaansche Gouvernement tot instandhouding der Unie en tegen verkleining van het grondgebied der republiek, niet zouden kunnen slagen.

Tot wederlegging dier meening wijst de heer *Seward* vooral op de vorderingen welke de wapenen der Unie in den laatsten tijd hebben gemaakt.

»In het oosten, zegt hij, zijn onze legers niet veel gevorderd; doch in het westen is de loop der gebeurtenissen ons veel gunstiger geweest. Vijftig duizend vierkante mijlen gronds zijn er aan de opstandelingen weder ontrukt. Sedert het uitbarsten des opstands heeft de regering hare magt uitgebreid over eene uitgestrektheid van 200.000 vierkante mijlen, dat is zoo veel als het grondgebied van Oostenrijk of Frankrijk of van Spanje en Portugal.

»Bij de onderscheiden krijgsbedrijven te velde en bij de belegeringen gedurende de maand Julij, hebben de opstandelingen een derde gedeelte van hunne geheele krijgsmagt verloren.

»*Jefferson Davis*, het hoofd des opstands, heeft sedert eene ligting van alle weerbare mannen binnen de linien van het in zijne magt zijnde grondgebied uitgeschreven. Deze maatregel zal, wanneer hij tot uitvoering komt, de bouwstoffen, waaruit legers kunnen worden gevormd, geheel uitputten. Het aantal alzoo te verkrijgen soldaten wordt door de opstandelingen op 70 à 95,000 geschat.

»Onze legermagt overtreft overal in getalsterkte de tegen haar overstaande magt der opstandelingen. Eene nieuwe ligting van 300,000 man, tot vervanging dergenen, wier diensttijd afgeloopen is, en tot aanvulling der leegten in onze oude regementen, heeft thans plaats; ons volk onderwerpt zich daaraan blijmoedig, zoodra het maar de noodzakelijkheid van den maatregel heeft ingezien. Onze natie wordt gemeenzaam met het hanteren der wapenen en maakt zich zonder moeite de hebbelijkheden van het krijgsmanleven eigen. Aanhoudend wordt onze legermagt door een groot aantal vrijwilligers versterkt.

»In ons land ziet men geen teeken van uitputting van den voorraad geld, materiëel of manschappen. Van onze leening wordt door onze burgers dagelijks gemiddeld voor 1.200,000 dollars gekocht. Het baar geld doet op onze markt slechts 23 tot 18 pCt. opgeld, terwijl het in de oproerige landstreken 1200 pCt. boven pari staat.

»Ofschoon, nog geene zes maanden geleden, de wetten en zeden der Vereenigde Staten aan geen man van Afrikaansche afkomst veroorloofden de wapenen tot verdediging zijns Lands te dragen, staan thans aan onze zijde 22,.0 regelmatig ingelijfde, gewapende en uitgeruste personen van die klasse te velde, terwijl 50 zoodanige regementen, van 1000 man ieder, gevormd worden, en 62.800 personen van die klasse als treinsoldaten en arbeidslieden bij de krijgsbedrijven worden gebezigd.

»Deze feiten bewijzen dat, hoe langer de opstand aanhoudt, de ongelukkige slavenbevolking, die aanvankelijk een van zijne steunsels was, meer en meer een steun der Unie wordt.«

In Japan is de burgeroorlog begonnen.

De Koning van Siam heeft bij het Fransche Hof een zaakgelastigde benoemd, den titel voerende: Phra Siam Dharanwrake.

Bij het Departement van Buitenlandsche Zaken zijn reeds twee ambtenaren, in hunnen ijver om zich eene behoorlijke uitspraak van dien titel eigen te maken, gestikt.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

— Te Noordbroek (Groningen) heerscht de varkensziekte in een vrij erge mate en heeft zij reeds offers geëischt. Veelal gaan de houders der varkens, wanneer de ziekte zich openbaart, tot de slagting over, zoodat eenige reeds geslagt zijn, eenige nog lijdende en enkele gestorven.

— In eene te Dokkum gehoudene vergadering der vereeniging van constitutionele kiezers, die door meer dan 100 kiezers werd bijgewoond, is, bij meerderheid van stemmen, tot candidaat voor de Tweede Kamer gekozen Mr. *A. F. Jongstra* te Heerenveen.

„Er was veel gisting — zegt zeker Dagblad.

— Naar wij vernemen, worden door de directien der stoombooten van Harlingen op Amsterdam vice versa bereids de noodige voorbereidende maatregelen genomen, om hare diensten in verband te brengen met den weldra te openen spoorweg van Harlingen naar Leeuwarden.

— Onze lezers zullen zich wel herinneren, dat zekere Dr. *Bausch* uit N.-Amerika, op een papiertje schreef: »die en die willen mij vermoorden,« dat papiertje in eene flesch deed, die flesch op Vlieland gevonden, het briefje gelezen en publiek gemaakt is.

Nu schrijft iemand, die ook op dat schip was, dat Dr. *Bausch* gezond en wèl in Engeland aan land gestapt en niet wel bij 't hoofd is.

Hij had 15 jaar in N.-Amerika als doctor gepracliseerd en de patienten veel vlier- en camille-thee laten drinken — iets dat, **onzes inziens, nog geen bewijs van geestes**zwakheid levert.

De groote *Boerhave* toch, hield zooveel van vlier, als geneesmiddel, dat hij altijd, een vlierboom passerende, zijn hoed afnam.

Er wordt voorzeker dikwijls voor minder voorwerp den hoed afgenomen.

— In Engeland is een wijngaard, die thans met 1400 tros druiven prijkt, wegende ongeveer 800 pond.

— Eene Engelsche stoomboot deed onlangs de reis van Liverpool naar New-York in 9 dagen, 2 uren en 45 min.

— Tegen het voor de Nederlandsche kunst ongunstig advies aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, door de Jury over de jongste tentoonstelling van schilderijen te 's Hage uitgebragt, werd Donderdag aan genoemden Minister een protest ingezonden door honderd-vijf-en-zestig Nederlandsche kunstbeoefenaars onderteekend.

— Naar men verneemt is reeds een aanvang gemaakt met het drukken der staatsbegrooting, zoodat ook dit jaar de leden der Kamer zoo tijdig in het bezit der stukken kunnen gesteld worden, dat het sectie-onderzoek spoedig na de opening der Kamers zal kunnen plaats hebben.

— Volgens thans gedane opgaven van Mgr. *Zwijsen*, R.C. Aartsbisschop van Utrecht, zou in den loop van dit jaar, en meer bepaaldelijk tusschen April en 15 Julij jl., op den huize Gerra, onder Haaren, onder anderen zijn vermist, een pakje van blaauw papier, bevattende: 5 Nederlandsche effecten, elk groot f 1000, ad 4 pCt., met de coupons van October 1863 en volgenden. De nommers van twee dezer effecten zouden kunnen zijn 25833 en 32839. Wie laatst bedoelde effecten in den loop van dit jaar mogt hebben aangekocht, of die deze door den Aartsbisschop mogten zijn toegezonden of toevertrouwd, waarvan de mogelijkheid volgens gedane opgave bestaat, worden verzocht daarvan kennis te geven aan den officier van Justitie te 's Hertogenbosch.

— Men schrijft uit Franekeradeel 4 Sept. aan de »Amst. Courant":

»Eindelijk is het verkiezingswerk voor leden van den gemeenteraad afloopen, en de meeste kiezers hebben nu ook volop hun bekomst. Tot viermaal toe mogten wij tot vervulling onzer burgerpligten tot de stembus naderen, doordien een der bij herstemming benoemde heeren bedankte; daardoor kwam er eene nieuwe vrije stemming, die weder eene herstemming in haar gevolg had. Bij deze laatste herstemming bekwam de heer *A. Th. van Slooten* 90 stemmen en de heer *U. J. Galema* 39, zoodat de eerste gekozen is."

En uit Ambt-Hardenberg aan dezelfde Courant:

»Het honiggewin der bijen is zoo goed als afgeloopen. De uitkomst mag men in deze streken voor dit jaar weder als mislukt beschouwen. De prijzen der inlandsche zijn dan ook hoog."

»De turfprijzen aan het Nieuwe Kanaal zijn van de korte of zoogenaamde sponturf, de puik beste f 3.25 middensoort f 2,50 en mindere soort f 2.30 per 1000 stuks.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

— De beruchte Nena-*Saib*, de Nena zoo treurig vermaard door de slagtingen van Cawnpore, is werkelijk in handen der Engelschen gevallen. Wat hiermede is gebeurd gelijkt veel op een roman. Het Engelsche kabinet deinsde voor geen offer terug, om zich van dien man meester te maken. Twee politie-agenten van Bombay, in overleg met de Britsche overheid, lieten zich om eene beweerde misdaad tot een straf veroordeelen, die transportatie na zich sleept. Zij werden door de Britsch-Indische politie naar de grenzen gebragt, en namen de wijk in een onafhankelijken Staat, digt bij het Koningrijk Oude en waar Nena-*Saib* zich ophield. Daar huichelden zij de meest overdrevene dweeperij in de godsdienst, en door middel van behendigheid en list gelukte het aan die twee officiële adders zijn vertrouwen te winnen. Den eersten keer hadden zij hem met opium in slaap doen vallen, en maakten zij zich gereed hem in een kist te sluiten en zoo naar het Britsch-Engelsch grondgebied te zenden. Een onvoorzien toeval belette deze poging. Nena vermoedde geenszins het gevaar waarin hij had verkeerd. Hij moest echter wel aan het een of ander getwijfeld hebben, want hij vermoordde twee zijner vrouwen, welke door die twee politie-agenten bij hem in verdenking waren gebragt. De agenten hadden nu meer vertrouwen bij hem dan vroeger, en wisten hem te bewegen tot het doen van een pelgrimaadje naar eene plaats op Britsch-Indisch grondgebied gelegen, waar een fakir hem een talisman moest geven dat hem tegen alle gevaar zou behoeden. Het overige is ligt te raden; de Engelsche gezagbebber ter bedoelde plaats was van de zaak verwittigd; Nena werd plotseling omsingeld, ontwapend en in hechtenis genomen. Hij zal verschrikkelijk gefolterd worden. De agenten van politie hebben ieder 60.000 pd. st. tot belooning gekregen.

ASSEN, 7 Sept.

— Men verneemt met groot leedwezen, dat de vele pogingen der marktgenooten van Noord- en Zuid-Barge, om eene water-verbinding daar te stellen tusschen het Oranjekanaal en het kanaal der Drentsche Kanaalmaatschappij, zonder gevolg gebleven en afgestuit zijn op den onwil of op de onmagt der Maatschappijen, om daartoe mede te werken. De markte heeft de voldoening, daartoe alles te hebben in het werk gesteld en geene moeite te hebben gespaard.

De President-Commissaris der Drentsche Kanaalmaatschappij heeft de markte verzocht, om ter uitvoering van het contract van 1 Junij 1859 sub 1°. en 16°. over te gaan tot verdere bepaling van de rigting van het kanaal der Drentsche Kanaalmaatschappij in Oostelijke verlenging, welke zaak bij markte-besluit van 28 Mei 1861 aan de commissie van verdeeling der markte van Noord- en Zuid-Barge is opgedragen.

— De circulaire, namens ons departement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* aan ingezetenen dezer stad gezonden, waarin verzocht wordt, om goede boeken of eene geldelijke bijdrage tot verbetering en vermeerdering der Nut's-bibliotheek, doet aanvankelijk goede uitwerking, en men mag zich alzoo van dien maatregel het gewenschte resultaat belooven.

— De gemeenteraad van Schiedam heeft f 4000 toegestaan tot viering van den gedenkdag onzer verlossing in 1813.

Zou hier ook de een of andere volks-uitspanning plaats hebben?

— Te Amersfoort is eene kies-vereeniging overleden aan verval van krachten.

Er zijn meer lijderessen aan die kwaal.

— Te Groningen was dezer dagen nachtelijke disharmonie in de Harmonie.

De diapason bij burgers en militairen had er niet dezelfde trillingen.

† **Te G.**, in deze provincie, bevindt zich tegenwoordig een man, die onder *Napoleon I* ter zee tegen de Engelschen vocht en door deze krijgsgevangen werd gemaakt. Na eenigen tijd als zoodanig te water te hebben rondgezworven, werd hij door de Engelschen te Marseille aan wal gezet, waarop hij van daar naar Rotterdam te voet reisde. Hier gekomen, wilde een Noord-Amerikaan hem overhalen naar Amerika te gaan; hij weigerde dit, omdat hij bij zijn vertrek aan een meisje uit zijne geboorteplaats trouw had beloofd. Hij vertrok naar G. en zag, bij zijne komst, zijne beminde de vrouw van een ander. Nogthans zette hij zich daar als werkman neder; de man van zijn meisje overleed kort hierna en werd spoedig door de jonge weduwe gevolgd. Zij lieten twee kinderen na, die onmiddelijk in onzen oud-militair een liefderijk pleegvader vonden. Een dezer weezen is overleden, doch de andere, een zwak meisje, is tot den huidigen dag bij hem gebleven. Voorwaar! men kan hierop niet zeggen: »dat is één uit velen.«

† **Zeijen**, 5 Sept. Schrijft men uit Smilde, dat de bijen daar in de laatste dagen nog al tamelijk hebben gewonnen, van hier kunnen we berigten, dat ze bij tamelijke winst buitengewoon dezen zomer hebben geteeld. Een der bijenhouders, *H. Kremer*, heeft van 20 zijner beste bijen 60 voortgezet, zoodat hij van 20 op 10 is gekomen. *H. Balten* te Peelo had in 't voorjaar 63 en nu 153. Was de laatste tijd wat gunstiger geweest voor het gewin, dan zouden die bijenhouders een zeer voordeelig jaar hebben gehad.

† **Veenhuizen**, 4 Sept. Was het van ondsher de gewoonte hier, dat telken jare, des daags na den tweeden Norgerkermis-dag, ten einde het schadelijk kermis gaan naar elders voor de weezen te voorkomen, er eene soort van kermis werd gehouden *voor de weezen*, die hier worden verpleegd, sinds eenige jaren was dit om verschillende redenen geheel of althans grootendeels achterwege gebleven. Thans echter is er gisteren weder voor het eerst op het 3e Gesticht, bij het nieuwe gebouw voor de weezen, zulk een feest door de kinderen gevierd, dat zeer tot genoegen der Directie is afgeloopen.

Wij zeggen er der Regering dank voor, dat zij op deze wijze heeft willen voorzien in den wensch van die kleinen, die reeds zoo veel, zoo oneindig veel, missen, wat anderen hebben.

Het feest voldeed aan aller verwachting, en terwijl er zich eene bonte menigte dier kinderen om mallemolen en tafeltjes, waarop allerlei versnapering te koop was, verdrong en zich vermaakte, konde het niet anders, of ieder menschlievend toeschouwer deelde in der kleinen vreugde. Niet ieder deed dit echter op die wijze als de WelEd.Zeergel. heer Dr. *J. Vroesom de Haan*, die, als het ware om een afscheid en eene herinnering te geven aan zijne ongelukkige natuurgenooten (spoedig zijne voormalige patienten) niets onaangewend liet, om het voor de kleinen blijde te maken. Hier een stuk koek, daar eenige amandelen, ginds een paard of een schuitje in den voor de kinderen zoo genoegelijken draaimolen, waarop de kinderen werden vergast....... al die zaken, ze blijven langer in het dankbaar hart dan de dag waarop ze werden verstrekt.

† **Makkinga**, 5 Sept. Naar men meent te weten, bestaat er bij eenige leden van den Raad van Ooststellingwerf plan, om ter zijner tijd een voorstel aan den Raad te doen, om de heffing van tollen op den gindweg in de gemeente af te schaffen, uit overweging dat de onkosten, voor de heffing met den aankleve van dien benoodigd, bijna de opbrengst der tollen evenaren.

† **Elsloo**, 4 Sept. Het in aanbouw zijnde nieuwe schoolgebouw alhier, waarvan den 13 Augustus ll. de eerste steen door den onderwijzer is gelegd, nadert als met stoom zijne voltooijing. Heden wappert de nationale driekleur daarop, ter gelegenheid der verjaring van Z. K. H. den Prins van Oranje, door het corps timmerlieden aangebragt en men meent, dat het locaal in het midden van deze maand geheel afgewerkt kan zijn. Door het stichten van deze school wordt in eene groote en reeds lang gevoelde behoefte voorzien.

† **Leek**, 2 Sept. Door den rijksveldwachter *J. Palsma* is heden naar het huis van verzekering te Groningen overgebragt de persoon van *H. Middel*, arbeider te Zevenhuizen, tegen wien bij bevelschrift van de Arr. Regtbank te Groningen, regtsingang met bevel tot gevangenneming was verleend, als verdacht van brandstichting. Voor eenige dagen namelijk zagen de boeren, nadat hij en zijne vrouw het huis hadden verlaten, een geweldigen rook uit zijne woning opstijgen, veroorzaakt door dat in een hoop zoden en hout, in het achterhuis bijeengebragt, vuur was gelegd.

† **Hoogeveen**, 5 Sept. Nadat in de dezer dagen alhier gehouden raadsvergadering de herbenoemde leden en het nieuwbenoemde raadslid, beëedigd en geïnstalleerd — en de herkozene raadsleden de heeren *H. C. Scheltens* en *J. Bruins Slot* als wethouders en ambtenaren van den burgerlijkenstand weder herbenoemd zijn, is eene missive van het raadslid den heer *S. G. de Vries* voorgelezen, waarin deze te kennen geeft, dat hij wegens ligchaamszwakte zich verpligt acht deze zijne betrekking te moeten nederleggen.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

† Bij de Hervormde gemeente in het Hollandsche Veld is tot predikant beroepen Ds. *Hana* uit Veldhuizen.

† **Beilen**, 6 Sept. Gisteren middag werd door den Kerkeraad, de Kerkvoogden en floreenpligtigen, uit het aanzienlijk getal kandidaten, die in deze aanstaande vacature een predikbeurt op beroep hadden verzocht, een twaalftal geformeerd, bestaande uit de navolgende H.H.: *G. Borgesius Sikkema*, *J. E. van Herson*, *P. H. Roessing*, *R. Cremer*, *J. Reitsma*, *H. de Boer*, *P. F. van den Steen*, *H. Th. du Saar*, *J. Helder*, *A. J. Kloos*, *Rutgers van der Locff* en *J. D. C. Koek Jr.*

Deze heeren zullen, naar genoemde volgorde, uitgenoodigd worden hunne kanselgaven te laten hooren. De predikbeurten zijn door het lot bepaald.

Mogten er van bovengenoemd twaalftal kandidaten afvallen, dan zal het weder worden aangevuld uit een daartoe gekozen viertal, bestaande uit de heeren: *Uden Masman*, *van Eerde*, *Beckering* en *Dons*.

Bijeenkomst der onderwijzers in Drenthe, 1863.

De jaarlijksche *vrijwillige* bijeenkomst der onderwijzers aan de lagerescholen in de provincie, met de schoolopzieners en den inspecteur, heeft den 28 Aug. plaats gehad. 't Getal der opgekomenen was tusschen de 140 en 150.

1) Naar aanleiding van een verzoek dienaangaande, te gelijk met het doel, eene goede methodiek en eene wenschelijke overeenstemming bij 't onderwijs te bevorderen, is de voorzitter in eenige bijzonderheden getreden omtrent het examen, onlangs te Groningen, voor de kweekschool van onderwijzers, gehouden. Hierbij zijn eenige opmerkingen gevoegd voor hen, die men daar wenschte te zien aangenomen. Velen schijnen af te gaan op de geringe bekwaamheden, die in d'oproeping tot het examen van d'aspiranten worden gevorderd: en, ze doen eene vergeefsche reis. 't Examen zelf toch houdt zich aan art. 1 der wet van 1857, in *al* zijne deelen. Dit niet alleen: bij alle vergelijkende examens, waar de kans van plaatsing, gelijk hier, als één tegen acht, tegen tien staat, kunnen noodwendig alleen zij eenige verwachting hebben, die boven anderen uitmunten. Jongelieden er heen te zenden, die ten hoogste een jaar, anderhalf jaar, opleiding genoten; anderen, wier aanspraak daarin bestaat, dat ze goede jongens zijn, en eene toelage broodnoodig hebben; dit leidt volstrekt tot niets. Twee, drie maal in één jaar naar eene plaats, of bij de normaallessen of aan de kweekschool, blindweg mede te dingen, en stormenderhand eene beurs te willen magtig worden, is moeijelijk overeen te brengen met gezonde begrippen van opleiding, evenmin met zelfachting en zelfgevoel. Voor 't overige houde men, bij eene verstandige beoefening van *alle* vakken, bestendig in 't oog: lezen en verstaan, schrijven en stellen, rekenen en de juiste toepassing, zijn en blijven de hoofdvakken der lagereschool, de grondslagen der intellectuele beschaving.

2) Eenige jaarverslagen der schoolgezelschappen zijn schraal en armoedig. Enkelen lossen zich geheel op in algemeenheden, die den lezer geen bepaald beeld voor den geest brengen. B.v. »Nieuwe hulpmiddelen werden bekend gemaakt of verklaard. Nieuwe methoden werden »vriendschappelijk medegedeeld. Onderscheidene malen »hielp men elkander teregt in de praktijk van 't onder»wijs. Broederlijke zameuspreekingen over onderwijs en »opvoeding, over de onderwijzersbetrekking in 't alge»meen, maakten de hoofdzaak uit van 't werk," enz., enz. Men moet zeggen, dat er in dat gezelschap veel gedaan wordt: maar de lezer van 't verslag had er oneindig meer aan, zoo 't één enkel dier nieuwe hulpmiddelen, ééne enkele dier nieuwe methoden, helder en bepaald, uiteen zette. Bij 't verlangen naar meer zakelijkheid in de verslagen der gezelschappen, is tevens de wensch te kennen gegeven, dat ze zooveel mogelijk opnemen 't geen d'algemeene bijeenkomst, voor 't gemeenschappelijk doel, bruikbaars ter verwerking oplevert.

Beide punten — d'opleiding der kweekelingen en de gang der schoolonderwijzersgezelschappen — vorderen eene doordachte en *geregelde* werkzaamheid en verdeeling der vakken, een rooster. In verband met het behandelde in 't vorige jaar, is op nieuw dringend aanbevolen, dat alle scholen zich een rooster ontwerpen, dien ze volgen.

3) Uitslag der in 1862 opgegevene prijsvragen.

Op d'eerste vraag, aan hoofd- en hulponderwijzers voorgesteld: »Hoe moet het onderwijs in de taal en in de spraakkunst op eene lagereschool gegeven worden, enz., vooral met inachtneming der waarheid: wel te leeren spreken, is de naaste weg, om wel te leeren schrijven —, waren twee antwoorden ingekomen: *De taal is gansch 't Volk* en *Ken de taal*.

In de beoordeeling dezer stukken komt onder andere voor, dat vele stellingen, hare waarheid in 't midden gelaten, uit de hoogte zijn afgekondigd, en niet met die bescheidenheid voorgedragen, die elk beschaafd geschrift moet kenmerken; eene bescheidenheid, die aan eigene overtuiging hare vastheid niet ontneemt. Verder, een der stukken toont, dat er meer zorg aan is besteed dan aan 't andere, maar er staat, op meer dan eene plaats, als gebrek tegenover, wijdloopigheid en gerektheid; te veel afdwaling in paedagogische beschouwingen, vreemd aan 't onderwerp. Eene andere algemeene bedenking: vele overgangen zijn gedrongen; taalfouten niet geheel zeldzaam. Vooral is 't een bezwaar, dat er aan 't behandelen van *spreek*oefeningen, in verband met het taalonderwijs, niet die zorg is besteed, die haar gewigt vordert. Slotsom: de stemmen hebben gestaakt; en de voorzitter heeft, in 't gehalte der stukken, geene vrijheid gevonden, om, door zich voor 't eene of 't andere te verklaren, de zaak te beslissen. Met het lot is d'aanmoediging toegewezen aan *J. Uilenberg*, hulponderwijzer te Assen, tegen *K. Bok*, hoofdonderwijzer te Gasselternieveenschemond.

De tweede voorgestelde vraag aan hoofd- en hulponderwijzers: »'t Menschelijk leven" van *van Haren*, in proza overgebragt, met de noodige verklaringen. Vier antwoorden: »Oefening kweekt kunst." »Een goed schipper wordt gevormd door stormen." »Die zoekt die vindt." »Hoe snel vervliegt de tijd." Van een dichtstuk eene juiste vertaling in proza te geven is moeijelijk. Nog moeijelijker is 't, voor ons lageronderwijs op zijn tegenwoordig standpunt, in een vers als dat van *van Haren*, al wat er voorkomt te verklaren, alle wendingen en toespelingen toe te lichten. Hiertoe behoort eene maat van taal- en letterkundige, van historische kennis, die thans nog bij weinigen wordt gevonden, en die toch een bestanddeel uitmaakt der algemeene beschaving. D'uitkomst heeft deze opmerking bevestigd, geen der antwoorden was voldoende; alle evenwel hebben waarde; alle verdienen lof. Is de vertaling niet zelden verkeerd; juiste opvattingen staan er tegen over. Er zijn verkeerde, onnoodige toelichtingen, maar ook bruikbare. Dan, 't min gelukkige heeft de overhand, en eene toewijzing van de voorgestelde aanmoediging is vooralsnog onmogelijk. Vooralsnog: de vraag wordt aangehouden, en eene nieuwe beantwoording, tegen *Aug.* 1864, van dezelfde schrijvers verzocht. — Een der antwoorden, 't geen verzuimd is in de bijeenkomst te vermelden, was *buiten* mededinging ingezonden door den hoofdonderwijzer *L. Huizingh* te Grollo, dien voor dit werkdadig blijk van belangelooze medewerking hier dank wordt gezegd. Na gedane uitnoodiging hebben van twee der andere antwoorden zich als schrijvers bekend gemaakt *P. B. Ornée* en *J. Uilenberg*, hulponderwijzers te Assen.

Derde vraag, zijnde deze voor hulponderwijzers en kweekelingen, een afschrift van »'t Menschelijk leven", om 't fraaist en naar de gewone spelling. Tien antwoorden. De drie beste: »Na volbragten arbeid, is de rust zoet"; »Zonder werk geen loon"; »Oefening kweekt kunst." Fraai schrift, zonder naauwkeurigheid, verliest een groot deel zijner waarde. Er was een fraai en *naauwkeurig* afschrift gevraagd. De fouten zijn nagegaan: en zijn er in »Zonder werk geen loon" meer gevonden dan in de twee andere. De twee andere zijn gelijk in fouten, maar de hand van »Na volbragten arbeid" is vaster dan die van »Oefening kweekt kunst." d'Eerste aanmoediging ontving *K. Roelin*, kweekeling te Assen, voor »Na volbragten arbeid, is de rust zoet"; de tweede *H. Zwiers*, hulponderwijzer te Assen, voor »Oefening kweekt kunst"; de derde *R. Akkerman*, kweekeling te Assen, voor »Zonder werk geen loon." Loffelijk worden vermeld: *R. Lubbers*, *J. Klouwen* en *A. J. Staverman*, hulponderwijzers te Kloosterveen, Zuidwolde en Hoogeveen; alsmede de kweekelingen, te Beilen, *H. Bartels* en *R. Boelens*.

De vierde opgaaf, als boven voor hulponderwijzers en kweekelingen, een verbeterd en net afschrift van d'eerste verzameling van verbeteropstellen. Assen bij *van Gorcum* — Oefeningen in de taal en in de taalvormen zijn voor allen zoo noodzakelijk, 't opgegevene was zoo zeer onder algemeen bereik, dat men had verwacht, bijna alle kweekelingen en hulponderwijzers zouden proeven hebben ingezonden. Anders is d'uitkomst geweest; acht antwoorden zijn er ingekomen. Bij de berekening der fouten zijn die in de naamvallen en tegen d'uitgangen der personen en der deelwoorden voor dubbele, andere taal- en vormfouten voor enkele gerekend; fouten tegen d'interpunctie voor halve. 't Geen aan bedenking onderhevig was, is alleen onderschrapt, niet als fout geteld. 't Aan-

tal fouten loopt in de acht antwoorden zeer uiteen; de twee zwakste tellen er tusschen de 80 en 100 in alles. — Er is geen nader bewijs noodig van de volstrekte noodzakelijkheid voor de lagereschool, om 't schriftelijk werk op 't papier, der hoogste schoolklasse ten minste, aan eene naauwkeurige correctie te onderwerpen; leeren *doen* in dezen met leeren weten te verbinden. — »Werkzaamheid verlengt het leven" en »Die nadenkt oefent zijne zielsvermogens" zijn de twee beste. 't Eerste had minder dubbele fouten; het tweede was beter geschreven. d' Eerste aanmoediging, dienovereenkomstig, is toegewezen aan *E. Wiering*; de tweede aan *J. Dijkstra*, beide hulponderwijzers te Assen. Voor de derde, stonden *Ornée* en *Uilenberg*, hiervoor genoemd, gelijk. Bij 't lot is d' aanmoediging aan *Ornée* ten deel gevallen. — Aan al d' overige mededingers is aangeraden, hunne stukken, dewijl de fouten zijn aangewezen, onder de hand terug te verzoeken; en de meeste hebben van dien raad gebruik gemaakt.

4) Een vrijwillig vergelijkend examen in de vormleer was, al vroeger, op twee verschillende tijden gehouden, met den einduitslag, dat d' eerste aanmoediging, afdeeling hulponderwijzers, is toegewezen aan *J. Dijkstra*, hulponderwijzer te Assen; de tweede aan *H. Rodermond*, hulponderwijzer te Smilde; de derde aan *E. Wiering*, hulponderwijzer te Assen; en de vierde, vereerende melding aan *R. Lubbers*, hulponderwijzer te Kloosterveen, aan wien daarenboven, buiten mededinging, door den voorzitter een boek is geschonken. Voor de vormleer, afdeeling kweekelingen, is d' eerste aanmoediging behaald door den kweekeling *G. Oostergetel* te Assen; de tweede met het lot tegen den volgenden, door den kweekeling *Heetjans* van Meppel; de derde alzoo, met het lot, door den kweekeling *Boelens* van Beilen; de vierde eervolle melding, door den kweekeling *Akkerman* te Assen.

Met veel genoegen hoorde men bij 't examen, hoe de mededingers in duidelijkheid van voordragt en helderheid van inzigt waren toegenomen. — De vormleer, naar de regte methode behandeld, is een uitmuntend aanschouwelijk onderwijs en spreekoefening zelfs voor de bewaarschool; *Fröbel* geeft het voorbeeld. — Vroeger of later mag men hopen de werking van dezen kleinen wedstrijd in de school vruchten te zien dragen.

5) 't Vrijwillig vergelijkend examen in de natuurkunde heeft, voor d'overtuiging van den voorzitter, geene afdoende uitkomst opgeleverd. 't Geleerde was niet genoeg, op 't geen zich dagelijks voordoet, toegepast; 't daalde niet genoeg tot het leven af. En de proeven, waarop de leerwijze van *Crüger* eigenaardig rust, waren bijna geheel ter zijde gelaten. De vraag is, gewijzigd, voor 't volgende jaar op nieuw opgenomen. Intusschen de negen, die zijn opgekomen, verdienen aanmoediging. Ze waren, naar 't alphabet: *H. Bartels*, *R. Boelens* en *L. Hof*, kweekelingen te Beilen; *P. Kat*, kweekeling te Assen; *H. Meppelink*, hulponderwijzer te Westerbork; *H. Rodermond*, hulponderwijzer te Smilde; *R. Timmer*, kweekeling te Beilen; *B. J. Veenhuizen*, kweekeling te Assen; A. *Zwarts*, kweekeling te Meppel. Aan ieder hunner is een exemplaar geschonken van *Ganot*, Handboek der natuurkunde.

6) De schoolopziener van 't 4de district heeft eene voorlezing gehouden: »De lagereschool voorheen en thans;" en op deze en gene gebreken gewezen van vroegeren tijd, die, onder een anderen vorm, thans nog bestaan. Vervolgens las de hoofdonderwijzer *S. Swartsenberg* over het thema »'d Onderwijzer moet en kan opvoeder zijn." Beide stukken waren voor den tijd en de plaats berekend; de schoolopziener zoowel als d' onderwijzer hielden hunne voordragt, daartoe opzettelijk vooraf verzocht.

7) Voor 1864 zijn de volgende vragen voorgesteld:

a. *Velen, zoowel onderwijzers als ouders, en daaronder zelfs menschen uit de beschaafdste standen, verkeeren nog altijd in 't denkbeeld, dat die lagereschool 't best aan 't doel beantwoordt, waar de kinderen 't spoedigst werktuigelijk lezen leeren. Op de leerlingen, die daarin veel boven andere vooruit zijn, wordt als op kleine wondermenschen gewezen. Van eene algemeene ontwikkeling der vermogens, van de taal en van 't spreken der kinderen, als 't eerste en gewigtigste werk der lagereschool, hebben zich maar enkelen behoorlijk rekenschap gegeven.*

Men vraagt uit dat oogpunt: eene eenvoudige maar heldere uiteenzetting van 't geen d' eerste ontwikkeling en opleiding der lagereschool vordert; alsmede eene aanwijzing van de beste middelen, om 't bovenbedoelde dwaalbegrip te keer te gaan. d' Aanmoediging voor 't beste stuk f 10; inzending tot 1 *Mei* 1864. Voor hoofd- en hulponderwijzers.

b. Eene niet geheel oppervlakkige of dorre schets van 't leven van *Napoleon I*. 't Stuk moet vooral een geleidelijk overzigt geven, in verband en zamenhang, van de veranderingen, onder zijne regering en door zijn invloed, in 't statenstelsel van Europa en, zooveel noodig, der overige werelddeelen. Voorwaarden als boven, en voorgesteld als boven.

c. Een verbeterd en net afschrift van de *tweede* verzameling van verbeteropgaven (Assen, *van Gorcum*), in te zenden vóór 1 *April* 1864. Eerste aanmoediging f 10; tweede f 7; derde f 5. 1) 't Afschrift moet zoowel *vlug*, *net* en *fraai* als *verbeterd* wezen; (2 de stukken, waarin meer dan tien *onbetwistbaare* fouten worden gevonden, blijven buiten mededinging. N. B. de mededinging voor dit nommer wordt opengesteld voor hulponderwijzers en kweekelingen: maar de hoofdonderwijzers, die, *buiten* vergelijking en mededinging, een verbeterd afschrift willen inzenden, zullen daardoor 't lageronderwijs en den voorsteller bijzonder verpligten; de laatste beveelt zich hiervoor gunstig aan.

d. Een vergelijkend examen in de natuurkunde volgens »*Crüger*, de Natuurkunde in de lagereschool" door *Stein Parvé*. Dit werkje dient hier alleen tot leidraad. Men moet het daar behandelde met *Ganot, v. d. Burg, Crüger-Logeman*, of 't grootere werk van *Stein Parvé*, hebben vergeleken; en de proeven kunnen doen, in 't bedoelde werkje voorgeschreven; vooral blijken geven, dat men 't geleerde, op 't geen in 't leven voorkomt, weet toe te passen, en dat men in staat is, om 't in de lagereschool over te brengen. Eerste aanmoediging f 10; tweede f 7; derde f 5. — 't Examen schriftelijk, in de hoofdzaak mondelijk, *October* 1864. Voor hulponderwijzers en kweekelingen.

e. Voor fraai schrift en naauwkeurigheid: twintig bladzijden in 4°, waarop, letterlijk en puntelijk, uit »*Helge*, Schetsen van dieren" zooveel is afgeschreven, te beginnen met de koe, als noodig is, om die bladzijden behoorlijk te vullen. Hiervoor *dertig* aanmoedigingen, met getuigschrift, bestaande ieder in een boekwerkje van meerdere of mindere waarde; inzending tot 1 *Junij*. Meer dan tien fouten, d. i. afwijkingen van 't oorspronkelijk in 't afschrift, sluit van de mededinging uit; bij ieder afschrift op te geven naar welken druk. Dit voorstel is voor kweekelingen en voor *leerlingen* van de *hoogste* klasse der lagerescholen in Drenthe. Voor de laatste soort, wordt door den onderwijzer van iedere school maar één afschrift ter mededinging ingezonden, zonder naam van schrijver, onderwijzer of woonplaats; met eene spreuk geteekend, onder bijvoeging van een naambriefje. Voor zooverre in d' afschriften door de hoofdonderwijzers, die ze in zouden zenden, meer dan *tien* fouten zijn gevonden, worden ze door hen ter zijde gelegd, niet ingezonden.

8) Verslag van 't fonds voor weduwen en weezen. d' Inkomsten over 1862 hebben bedragen f 1705.25½; d' uitgaven f 851.4; uit het batig saldo zijn belegd f 403.

9) Door gemis van gemeenschappelijke vooroefeningen, is de gemeenschappelijke zang tot geene gelukkige uitvoering gekomen. Intusschen vormt zich meer en meer de kern eener uitgebreide zangvereeniging; en de proeven van vordering, 's avonds in de zaal der bijeenkomst, door eenige onderwijzers en kweekelingen gegeven, hebben algemeen voldaan. Voortdurend verpligten de H.H. *Obbes*, van Assen, en *Hindriks*, van Havelte, de Drentsche lagereschool in dit opzigt.

INGEZONDEN STUKKEN.

Brievenvervoer.

Ik ben anders volstrekt geen vijand van den vooruitgang, maar ter zake van het brievenvervoer in onze provincie, zou ik haast wenschen kunnen, dat die centraalspoorweg van Utrecht naar Hattem er niet gekomen en alles maar doodeenvoudig bij het *oude* gebleven was. Verbeeld u, mijnheer de Redacteur! sints die spoorweg er ligt en de postadministratie er gebruik van maakt, en er dien ten gevolge ook eene verandering gekomen is in den loop van sommige voetboden, zijn wij hier in Vledder zoo gelukkig geworden van de brieven uit den Zuid-Oostelijken hoek onzer eigene provincie niet alleen eenvoudig later slechts dan die uit het verre Holland te ontvangen, maar zelfs later nog, dan voor dat die misselijke centraalspoorweg er lag. *Vroeger* ontving men hier 's anderdaags namiddags *pas* een brief, die daags te voren b.v. te Dalen in de bus was gestoken. *Nu* heb ik hem *reeds* in den voormiddag van den derden dag na zijne afzending!!! Heden morgen, 5 Sept., gebeurde 't mij nog: gelijktijdig werden mij twee brieven ter hand gesteld; de een kwam van Haarlem en was den 4en, gisteren dus, verzonden — de ander, uit Dalen, had reeds een dag vroeger, den 3en, de bus aldaar verlaten.

Indien dat zoo moet blijven, mijnheer de Redacteur, dan zou ik en velen met mij wel het voorstel willen doen, dat die akelige centraal-spoorweg maar weêr werd opgebroken en het brievenvervoer op den *ouden* goeden voet hersteld, want het is een allerverschrikkelijkste gedachte, dat men naar een brief uit zijne eigene provincie, op slechts negen of tien uren van hier verwijderd, een dag langer geduld moet hebben, dan op een dito dito uit het zooveel verder afgelegen Holland.

Vledder. †††

Mynheer de Redacteur!

In uw nummer van dingsdag jl. las ik een berigt uit Oosterwolde, dat uit de naburige veenkolonien Haulerwijk en Appelscha weinig afvoer van turf en baggelaar was; de inzender schrijft zulks toe aan den lagen waterstand; dat is betrekkelijk Appelscha onjuist; te Appelscha is water in overvloed, de afvaart is wel niet druk, maar dat is in de maanden Julij en Augustus hier altijd het geval.

Appelscha, 4 Sept. 1863.

Advertentien.

Heden overleed te Smilde, tengevolge eener slepende ziekte, onze Broeder en behuwd-Broeder DIRK VAN HAGE, in leven *Smid*, in den ouderdom van bijna 43 jaren.

Assen, 5 Sept. 1863.

Namens Broeder en Zusters,
J. VAN HAGE.

GEWONE VERGADERING

van 't Departement Assen der Maatschappij: *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN*, op Woensdag den 9 Sept. 1863, des avonds te zeven uren.

Te behandelen zaken:

Verslag van den Afgevaardigde ter algemeene Vergadering. — Regeling van Spreekbeurten, enz., voor de wintervergaderingen. — Verslag wegens de opneming der rekening en verantwoording van den Penningmeester.

Namens 't Bestuur,
A. Th. HOSTEIJN,
Secretaris.

De **FACULTEIT** der **BESPIEGELENDE WIJSBEGEERTE** en **FRAAIJE LETTEREN**, zal ***ZATURDAG den 19den September 1863***, des voormiddags te 9 uur, zitting houden in het AKADEMIEGEBOUW, tot het **afnemen** van het **TOELATINGS-EXAMEN**, voorgeschreven bij Koninklijk besluit van den 5den Augustus 1853. Belanghebbenden gelieven zich, minstens **twee dagen bevorens**, met opgave van hun adres, in persoon of schriftelijk aan te melden bij den pedel J. WOLTHERS, in de Pelsterstraat, F 68.

Groningen, 5 September 1863.

Namens de faculteit voornd.,
W. HECKER.

HARDDRAVERIJ
te *Assen*,

op **DONDERDAG, 10 Sept. e.k.**, door DRENTSCHE PAARDEN, die langer dan één jaar in de Provincie geweest en tot genoegen der Keurmeesters zijn:

om een prijs van pl. m. 60 guldens, en eene premie daaraan evenredig; beide voorwerpen in zilver of iets anders.

Aangifte vóór 11 uur bij R. KUIPERS.

Alle HOUDERS VAN PAARDEN, die volgens annoncé kunnen worden toegelaten, worden verzocht niet achterwege te blijven, maar de **HARDDRAVERIJ** te bezoeken en daaraan deel te nemen.

NA AFLOOP DER HARDDRAVERIJ

VUURWERK PL. M. 8 UUR.

BAL

bij **R. KUIPERS**, op Donderdag aanstaande, 's avonds 8 uur, tegen ***entrée***.

BAL,

in het **CONCERTHUIS**, op Donderdag den 10den September. — Aanvang te 8 ure.

BAL,

bij ***J. OOSTING***, Groningerweg; op DONDERDAG a.s., 's avonds te 7 uur. *Entrée* **25 ct.** — Muziek uit Groningen.

MEN VRAAGT
een Hoofd-dépôthouder

voor de ***Provincie Drenthe***, tot den ***verkoop*** van ***BIGG'S-INDOOPINGS-COMPOSITIE*** voor ***SCHAPEN***, ***ter uitroeijing der TEEK, LUIZEN en SCHURFT.***

Alleen diegenen zullen in aanmerking komen, welke met Kuddebezitters genoegzaam bekend zijn.

Adres met franco Brieven aan PRESTON en Co. te Rotterdam.

TE KOOP

een best ***JAGTGEWEER*** met ***toebehooren***, alsmede een ***HOND***, die het tweede veld ingaat. Met franco brieven of te bevragen bij den drukker dezer.

Op aanstaanden Vrijdag den 11 September, 's namiddags te 3 uur, zullen, aan de Norgervaart, publiek worden verkocht:

Drie kampen op stam staande

Aardappelen,

toebehoorende aan de Heeren MEIJER COHEN te Assen en SCHOLTENS te Zuidvelde.

Notaris Mr. H. VAN LIER.

Uit de hand te koop,

onder billijke voorwaarden:

Een ***HEEREN LANDGOED***, bestaande in eene zeer nette HEEREN HUIZINGE, voorzien van onderscheidene VERTREKKEN, KEUKEN en KELDERS en verdere gerijfelijkheden, in den jare 1843 nieuw gebouwd, — met eene hechte ***BOERENHUIZINGE*** en ***SCHUUR*** cum annexis, VIJVERS, TUINEN, fijne VRUCHTBOOMEN, HEESTERGEWASSEN en BLOEMEN. — Voorts ***BOUW-*** en ***WEIDLAND***, ***WANDEL-*** en ***DENNENBOSSCHEN***, ***CINGELS*** en ***LANEN***, met opgaande STAMBOOMEN, tevens ruim voorzien van KLIJN, en eenig ***HEIDEGROND***, geschikt te ontginnen, alles te zamen groot ruim 17 bunders; gelegen aan den kunstweg bij het dorp Makkinga, geschikt voor Liefhebbers van de Jagt.

De belanghebbenden vervoegen zich in persoon of met franco brieven vóór of op den 15 September e.k. bij den Heer B. ZIJLSTRA te Makkinga.

De ***helft der koopsom*** kan des verkiezende over het ten koop aangebodene, tegen eene billijke rente blijven staan.

Houtveiling,

van wege Borst en Roggenkamp,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS,

op ZATURDAG den 12den September 1863, des voormiddags te 11 uur, in het Logement van de Wedtwe SMAAL te Delfzijl, van:

Eene groote partij LAURVIGSCHE, FREDERIKSTADSCHE en GOTHENBURGER MAATS en OVERMAATS, FRISCHE, RIGA, VUREN en OOSTZEESCH GREENEN BALKEN, JUFFERS, ELLENS, PIJPEDUIGEN, RIGA- en FREDERIKSTAD-DEELEN, BATTENS, etc.

N.B. Een partijtje ***BALKEN*** in consignatie zullen voetstoots worden verkocht.

Mr. H. J. OFFERHAUS, Nots.

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen, zal op DINGSDAG den 15 September 1863, 's morgens 12 uur, ten verzoeke van den Heer JACOBSEN te Hoogeveen, ten zijnen woonhuize aldaar,

publiek verkoopen:

Eene partij ***VAATWERK***, afkomstig van eene AZIJNMAKERIJ.

J. L. TONCKENS.

REVALENTA ARABICA.

Een Burgerman te Breda, heeft aan zijn Zoontje, die aan verzwakking leed, en, ondanks alle daartegen aangewende middelen, geheel wegkwijnde, ten laatste de Revalenta Arabica toegediend, met dat gevolg, dat het kind thans, na een gebruik van slechts 4 bussen, frisch en gezond is. De heer *M. Janssen* aldaar is gaarne bereid mondelings nadere inlichtingen te geven.

DU BARRY'S REVALENTA

is een zacht, inwikkelend middel, dat alle irritatie tegengaat, in de vochten voorhanden scherpte en bederf verwijdert, de ingewanden versterkt en de noodige afzonderingskracht geeft, waardoor de sappen gezuiverd en het geheele ligchaam gezond wordt.

Maag- en onderbuikskwalen, koorts, zinkings, verstoppingen, maagkramp, maagpijn, hoest, aamborstigheid, diarrhaea, oprispingen, zuur, kolijk, zenuwziekten, stuipen, vloed, slijm, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, graveel, maagkanker, scheurbuik, klieren, tering, rheumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking, en alle andere ziekten, die door abnormalen toestand der spijsverteringswerktuigen ontstaan, worden spoedig en zeker genezen door *du Barry's* Revalenta.

Als voeding voor kleine kinderen is het ook bijzonder aan te bevelen en verdient de voorkeur boven de voeding met melk. Het verteert ligt, verzuurt niet, geeft veel voedsel en gezonde sappen.

De echte REVALENTA van de Heeren BARRY DU BARRY en Co., 77, Regentstreet Londen, wordt alleen verkocht door het VERKOOPHUIS en deszelfs Depots.

Men lette er vooral op, dat iedere bus, tot waarborg der echtheid, door »F. VON WINDHEIM EN Co., Verkoophuis« geteekend is

De prijs der REVALENTA is: Kleine bussen 87½ cts., 1 pd. *f* 2, 2 pd. *f* 3.50, 5 pd. *f* 8, 12 *f* 10.

VERKOOPHUIS te *Amsterdam*,

Assen, H. P. A. van Gorcum. — Coevorden, C. J. van der Scheer. — Dedemsvaart H. L. van der Vecht. — Gorredijk, S. G. Zwart. — Hoogeveen, Jan van der Wolde Jr. — Oldemarkt, van der Wenden. — Steenwijk, K. Timmerman. — Meppel, P. Lagro. — Noordwolde, Jacob Veenstra.

En in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND

SMILDE van 30—6 Sept. Gehuwd: J. Soer en F. de Vries. — Bevallen: W. Nieuwenhuis geb. Alenburg, van d.; J. Horstman, geb Ridder, van z. — Overleden: geene.

MAKKINGA van 16—31 Aug. Geboren: Jacob, z. van T. J. Diepstra en E. Faber, te Haulerwijk; Tjeerd, z. v. G. T. Geertsma en A. F. Rijzeit, te Appelscha; Antje, d. v. P. F. de Boer en J. A. de Vries, te Appelscha; Tettje, d. v. H. Oost en J. K. Hof, te Appelscha; Jochem Foppes, z. van F. J. Klooster en G. J. Dovwsma, te Oldeberkoop; Johannes Wilhelmus, z. van J W. Tennissen en T. Steinvoorte, te Oosterwolde; Trientje, d. van A. D. Rudolphus en S. J Bakker, te Oldeberkoop: Wiebe, z. van L. W. Visser en J. Boersma, te Appelscha; Aaltje, d. van A. R. Hof en G. S. van der Mei, te Haulerwijk; Roelof, z. van H. J. Kleistra en P. S. Hofstee, te Oldeberkoop; Jibbigje, d. van K A. Dellebuur en Y H. van der Veen, te Oldeberkoop; Jannes, z. v. Dj. W Bosch en A. J. Oosterkamp, te Oosterwolde; Antje, d. van J. S. de Jong en J H. Tiesinga, te Appelscha; Jantje, d. van J. Pruim en A. Zwart, te Appelscha; Arend, z. van J. R. de Haan en S. A. Krom, te Appelscha; Iebele, z. van A. J. de Jong en D. I. Bos, te Appelscha. — Overleden: Geeske Foppes Stelling, 6 j., te Donkerbroek; Martje Koops Koop, 25 , te Laagedijke; Willemtje Hessels Donker, 26 j., te Donkerbroek; Karste Bernardus Hofstra, 26 j., te Donkerbroek; Martje Lubbertus Klooster, 31 j., te Donkerbroek; Pokjen Andries Meeter, 57 j., te Oosterwolde; Harm Geerts Noordhof, 22 j., te Oosterwolde; Arenddje Jans van Buiten, 2 j. en 6 m., te Appelscha.

ZWEELOO van 1—31 Aug. Geboren: Frens, z. v. Thie Wiebing en Grietje Nijboer. — Overleden: Roelof Strijk, 1 j.; Ida Joling, 3 mnd.; Harm Naber, 1 mnd. — Gehuwd: Constante Adolph Hendrikus Stous en Aaltje Nijwening.

OOSTERHESSELEN van 1—31 Aug. Geboren en gehuwd: geene. — Overleden: Jans Nijkoops, 2 j.

GASSELTE van 21 Aug.—5 Sept. Geboren: Jantien, d. van Otto Salomons Reiling en Aaltien Bruins; Willem, zoon v. Harm Breider en Henderika Goossens Drenth; Bouke, d. v. Albert Nijveld en Willemtien van der Veen; Willemtje, d. v. Hendrik Kolthof en Annechien Schuiling; Geertina, d. van Pieter Kuipers en Geessien Tonnis. — Gehuwd: geene. — Overleden: Jantje Vos, 3 mnd., d. van Berend Vos en Jantien Vos; Willemtje Salomons, bijna 14 j., d. van Jan Jans Salomons en Hillechien Salomons; voorts een levenloos aangegeven kind van het mnl. geslacht van Harm Joontjes en Trientje Reinders.

LOFODINSCHE LEVERTRAAN,

VAN

S. DRAISMA VAN VALKENBURG,

Apotheker te Leeuwarden.

Deze **LEVERTRAAN**, GENEES- en SCHEIKUNDIG onderzocht en aanbevolen, door:

Prof. L. C. VAN GOUDOEVER, *Hoogleeraar in de Geneeskunde aan de Hoogeschool te Utrecht,*

Dr. G. D. L. HUET, *Eerste Geneesheer aan het Buiten Gasthuis te Amsterdam,*

Dr. J. W. GUNNING, *Lector in de Scheikunde aan de Hoogeschool te Utrecht,* en

Dr. R. S. TJADEN MODDERMAN, *Adsistent aan het Scheikundig Laboratorium te Leiden,*

is à 80 cts. de heele en 40 cents de halve flesch

verkrijgbaar gesteld te ***Assen*** bij den Heer ***J. A. STEENMEIJER***
en voorts bij de onderstaande HH. Dépôthouders:

Achlum, Joost de Vries.
Akkrum, K. B. Bielkema.
Alkmaar, S. Blom S.H.zn.
Almelo, B. Boom.
Amsterdam, Nienaber en Kisjes.
" B. N. van Olde.
" J. Scalonge en zoon.
Anjum, W. L. Hofstra.
Appingedam, T. E. Wiersum.
Arnhem, T. M. Otterbein en zoon.
Balk, R. W. ten Brink.
Bergum, Wed. B. Jager.
Bergen op Zoom, P. F. Appelboom.
Berlikum, K. L. Quarrée.
Beverwijk, D. Mijsberg.
Breukelen, J. B. M. Kock.
Brielle, C. Biemond.
Bolsward, K. Canter Visscher.
Dalen, bij Coevorden, H. Reimers.
Dedemsvaart, P. Eekma.
Delftshaven, J. H. D. Koch.
Delfzijl, W. Sissingh.
Deventer, A. S. van der Moer.
Dirksland, D. de Vries.
Doetinchem, F. H. Rensen.
Doesborgh, G. W. Caudri en zoon.
Dokkum, G. F. Gorter.
Dordrecht, G. J. v. Rijsoort v. Meurs en zoon
Dragten, S. J. Zijlstra.
Dronrijp, G. L. Veltman.
Eindhoven, A. H. van Bon.
Ferwerd, J. S. Brouwer.
Franeker, Mej. C. C. Bekker.
Goes, P. A. Hochart, zoon.
Gorinchem, J. A. Ophorst.
Gorredijk, S. G. Zwart.
Gouda, J. H. Boers.
Grave, J. H. R. van Roer.
s Gravenhage, F. N. J. Singels.
" J. Duparc.
Groningen, J. H. Kuilenberg.
Grouw, S. Wartena.
Haarlem, C. G. Loomeijer.
Hallum, Æ. M. Broekens.
Hardegarijp, G. Dijkstra.
Harderwijk, E. J. Fijn van Draat.
Harlingen, K. N. Sickens.
Hattem, W. H. C. Hoog.
Heerenveen, Wed. N. Dornseiffen.
Helder, H. Mackaij.
Hellendoorn, H. J. v. d. Berg.
Hellevoetsluis, J. H. Bruch.
's Hertogenbosch, L. J. H. v. d. Bogaert.
Hoogeveen, C. H. Radijs.
Hoogezand, F. Alons.
Hoorn, H. van Waesberge.
Hulst, J. W. Verbeek Vrolijk.
Holwerd, S. S. Postuma.
Irnsum, T. T. Oosterwal.
Joure, G. A. Oosterbaan.
Kampen, J. van Beverwijk.
Koevorden, C. J. v. d. Scheer.
Koog aan de Zaan, H. ten Harmsen v. d. Beek.
Leeuwarden, S. Draisma van Valkenburg.
Lekkerkerk, W. v. d. Voet.
Lemmer, C. Schotsman.
Leijden, N. K. Swemer.
" I. H. Wijnstroom.
Loppersum, Lucas Nieveen.
Maassluis, A. S. Tischauer.
Maastricht, Victor van Helden.
Makkum, Jan Posthuma.
Menaldum, S. K. Bartlema.
Meppel, Erven J. G. van Loenen.
Middelburg, A. A. Nonhebel.
Minnertsga, L. IJ. Brouwer.
Noordwijk binnen, D. Langeveld Tz.
Nijkerk, I. F. de Rook.
Nijmegen, P. H. J. Geerligs.
O. Pekela, A. J. C. Bakker.
Oosterhout bij Breda, P. J. Aersen.
Oosterwolde, A. C. Faber.
Oudewater, van der Wal.
Oudkerk, E. F. van Dijk.
Rauwerd, D. D. Valkema.
Rhenen, D. F. Sandbrink.
Rinsumageest, P. F. Reintjema.
Rotterdam, H. I. de Richemont.
" H. W. Prillevitz JCzn.
Rozendaal, F. X. Kruger.
Sappemeer, H. K. Dijkhuis.
Schiedam, B. Maltha Gzn.
Schoonoord, G. Nijstadt.
Sliedrecht, H. A. Meijer Hzn.
Sneek, L. Steensma.
Stads-Kanaal, H. R. Bronsema.
Steenwijk, Schurink en ten Brink.
St. Anna Parochie, A. Vlaskamp.
St. Jacobi Parochie, J. J. Kramer.
Stiens, J. M. Tent.
Sluis in Zeeland, W. P. V. Hennequin.
Steenderen, G. J. Wijers.
Texel, J. J. Knap Jr.
Tiel, M. L. Post.
Tilburg, de Kanter van den Heuvel.
Uithuizen, J. Schuurman Nieveen.
Utrecht, R. Mijsberg.
" de Graaf.
Veendam, C. J. Polak.
Vlaardingen, C. E. N. Höchel.
Vollenhoven, L. Soeters.
Voorst, J. J. Wijers.
Wageningen, M. en H. Holtus.
Warga, U. Boonstra
Weesp, J. W. Vos.
Wilp, P. E. Boonstra.
Wirdum, W. Hellema.
Wolvega, P. B. v. d. Sloot.
Workum, J. Meijer.
Wormerveer, C. J. Brok.
Woudsend, R. C. Wielsma.
Wijhe, G. B. Elfrink.
Wijk bij Duurstede, J. J. A. Verbeek.
Zaandam, H. Schott.
Zalt-Bommel, P. G. van Anrooij.
Zevenaar, J. H. Thuis.
Zevenhuizen, bij Rotterdam, A. Prins.
Zuidhorn, J. Koopman.
Zutphen, G. L. Tjeenk Willink.
Zwartsluis, Jacob Koning.
Zwolle, P. Brandt.

Bij iedere flesch is een berigt gevoegd, inhoudende, behalve uittreksel uit de **analyse**, copij van de **authentieke Certificaten.**

Armen-inrigtingen en liefdadige gestichten betalen inkoopprijs.
AANVRAGEN OM DEPOTS FRANCO.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 4 Sept.

TARWE stil; 130 pd. witbonte Pools. f 310; 131 pd. dito f 292.

ROGGE alleen bij gerijven; 122 pd. Pruiss. f 194; 120 pond Petersb. f 195. Op levering per 2100 kilo iets lager; Oct f 174, 175; Maart en Mei f 178, 179.

GERST lager verkocht; 112 pd. jarige Deensche f 170 aan den molen.

KOOLZAAD op het najaar hooger betaald, op het voorjaar onveranderd; op 9 v. olie dadelijk 71 p. vl.; in Oct. 71½ p. vl.; April 73 p. vl.

LIJNZAAD zonder handel.

RAAPOLIE dadelijk en op levering begin markt willig, sluit flaauwer; op 6/w. f 43; vlieg. f 41¾; 1o. Oct. en Nov. f 41¾, ½, ¼; Dec. f 41¾, ½; Mei f 41½.

LIJNOLIE willig; op 6/w. f 49¼; vlieg. f 48; 1o. Oct. f 45¼, ¾; Nov. f 44¼; December 43½.

HENNEPOLIE op 6/w. f 48¾; vlieg. f 47½.

PETROLEUM f 39 a f 00 per 100 kilo in Kens.

RAAPKOEKEN f 74 a f 78.

LIJNKOEKEN f 9 a f 13.

SCHIEDAM, 4 Sept. Moutwijn f 11. Jenever f 16½ Amst. proef f 17¼.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM. — 1863.

	pCt.	4 Sept.	5 Sept.		pCt.	4 Sept.	5 Sept.
Nederl.				**Polen.**			
Werk. Sch.	2½	64½	64⅜	Aand. fl. 500		159½	
dito	3	77⅝	77⅝	Obligatien	4	74	74⅛
dito	4	100½	100½	**Spanje.**			
Amort. Syn.	3½	94		Obligatien	2	48½	48 9/16
Handelm.	4½	143⅛	143⅛	Obligatien	3		
O.I. Leening	4			Binnenl.	3	51⅞	51¾
Aand. H. Spw.		112		Amortisable		35 1/16	
dito Rijnsp.	4½			Bew. Coup.			
Ned. Bank				**Oostenr.**			
Rusland.				Obl. Goll	5		
Obl. Hope	5	102¼	102¼	dito	4	52¾	52⅝
Cert. 1831/33	5			Obl. Metall.	5	65 11/16	65⅜
dito 1840	4	77⅜		Ob. Rente A.	5	86 3/16	85¾
[illegible] 2e 3e 4e L.	4			Obl. Nation.	5	70¾	70 5/16
Cert. 5e L.	4			Obl. Metall.	2½	33¼	33⅜
Obl. 5e Serie	5		84¾	**Belgie.**			
d. 1855 6e S.	5	91	91½	Certificaten	2½		
dito van Ass.	6	54 7/16		Rothschild	2½	57⅞	57⅞
				Portugal.			
				Obligatien	3	48⅝	48¼

4 Sept.

Nationale fondsen waren heden vast gestemd; ook voor buitenlandsche was de markt algemeen williger, vooral was dit het geval voor Oostenrijksche en Russische.

5 Sept.

Nationale fondsen waren onveranderd; van buitenlandsche waren Oostenrijksche flaauwer.

Gedrukt bij ***GRATAMA te Assen.***